

SV lausuntopyyntö VaVa Syksy 2017

1. BAKGRUNDSUPPGIFTER

Vastaajien määrä: 1

Officiellt namn på den som svarar	Namn på den person som antecknat svaret	Kontaktuppgifter till den person som är ansvarig för svaret	Datum för när begäran om utlåtande behandlades i organet	Organets namn
Vörå kommun	Mikko Ollikainen	Mikko Ollikainen	11.12.2017	Kommunstyrelsen

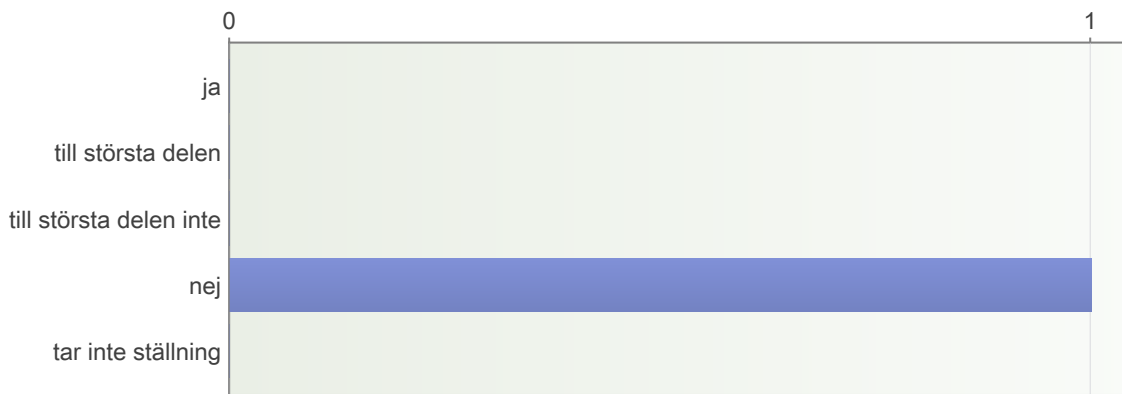
2. Är den svarande

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Kan den föreslagna valfrihetslagen bidra till att minska hälso- och välfärdsskillnaderna bland befolkningen och göra tillgången till tjänster mer jämlik?

Vastaajien määrä: 1

4. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

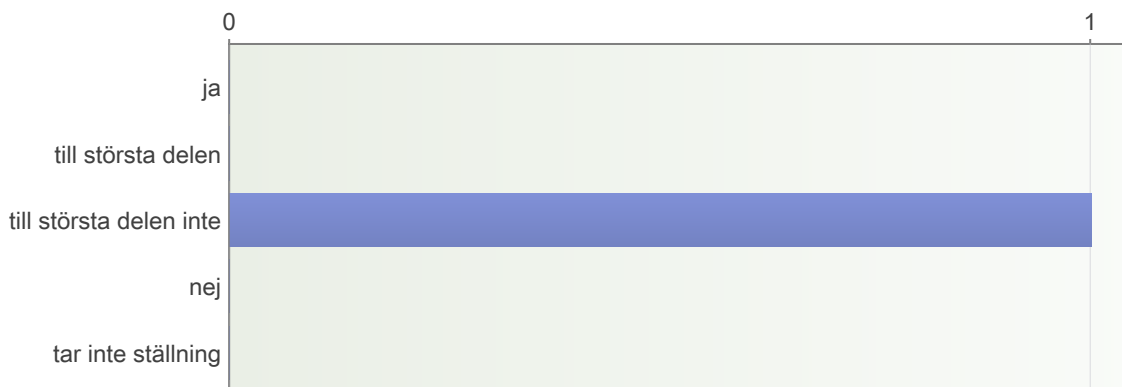
- Det att patienterna direkt kan välja ett företag som serviceproducent innebär inte att hälso- och välfärdsskillnaderna minskar. Valfriheten ökar valfrihetsmöjligheterna närmast i tätorterna, varvid den jämlika tillgången och tillgängligheten inte kommer att främjas. Det finns en uppenbar risk att tillgången och tillgängligheten minskar på glesbygden.

Vörå kommun förespråkar en modell där man via pilotförsök stegvis inför mera valfrihet. Den föreslagna resurseringen kombinerad med det mera centraliserade beslutsfattandet innebär att mera avlägset belägna områden får ett svagare inflytande på servicens utformning.

Vörå kommun är speciellt oroad över att förslaget till valfrihet långt utgår från hälsovården och där socialvården fortsättningsvis har en mindre roll.

5. 2. Främjar utkastet till valfrihetslag på ett ändamålsenligt sätt kundens möjligheter att påverka de egna tjänsterna?

Vastaajien määrä: 1

6. Fritt formulerade kommentarer.

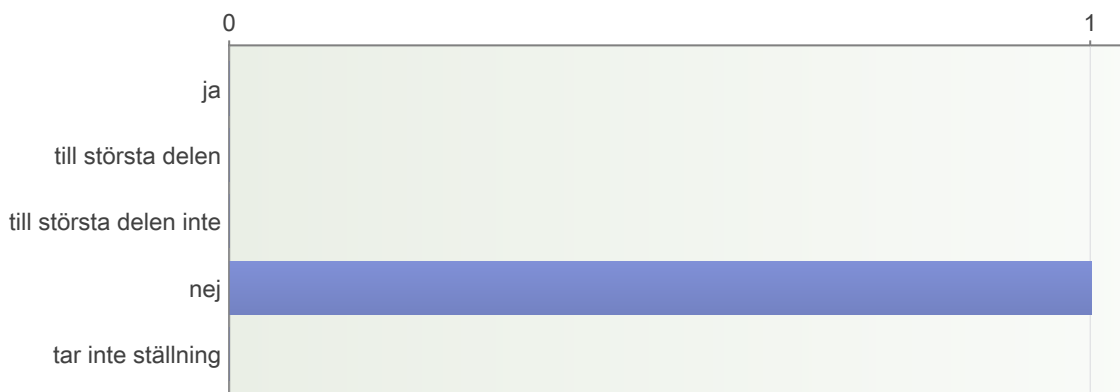
Vastaajien määrä: 1

- Se föregående svar. Privata tjänster kommer att utvecklas främst i större städer. Vår kommun förespråkar en mera försiktig övergång till ökad valfrihet.

Personer i svag ställning har inte samma förutsättningar att använda valfriheten och riskerar att i värsta fall att bli helt utan service såväl inom hälso- och socialvården.

7. 3. Ger lagutkastet kunden tillräckliga möjligheter att anlita sådana tjänster som lämpar sig för kundens egen situation?

Vastaajien määrä: 1

8. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Enligt lagförslaget ges klienterna rätt att byta serviceproducent av social- och hälsocentraltjänster med 6 månaders mellanrum. Det innebär att en snabb flexibilitet inte är inbyggt i det föreslagna systemet.

Landskapets affärsverk får inte tillhandahålla tjänster mot kundsedlar eller inom ramen för personliga budgeter. Denna begränsning bör slopas.

Vår kommun understryker här att det är de tvåspråkiga landskapens skyldighet att ordna service både på finska och svenska. Det innebär att landskapet särskilt bör beakta tillgången till svensk service då man i enlighet med 2 mom. fattar beslut om vilka av de i 1 mom. nämnda tjänsterna som ska betalas med kundsedel. Också av denna orsak är det nödvändigt att även landskapen får tillhandahålla tjänster mot kundsedlar eller inom ramen för personliga budgeter, vilket ger en tryggare bas för den grundlagsenliga språkliga servicen.

9. 4. Om kunden har omfattande servicebehov, ger lagutkastet kunden möjlighet att få tjänster som är samordnade i enlighet med kundens behov?

Vastaajien määrä: 1

10. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

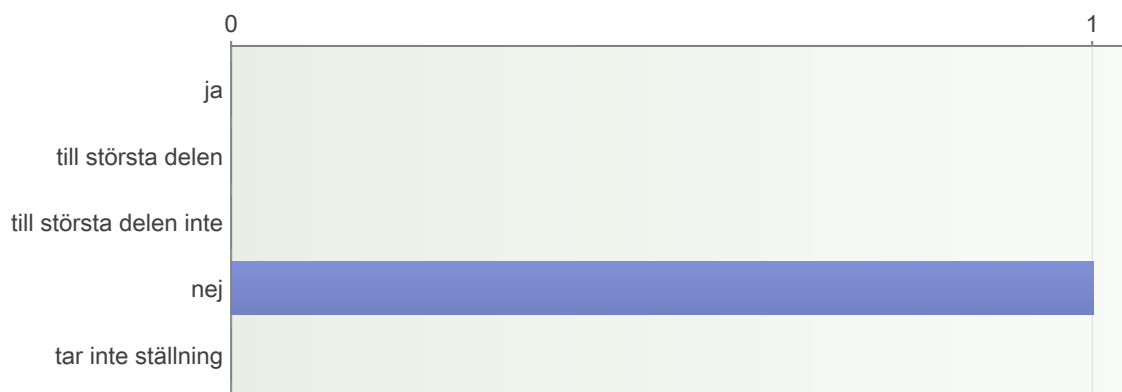
- För den stora allmänheten är upplägget med olika finansieringskanaler för kunder med omfattande servicebehov sprätigt och svårt att förstå. Men ifall samordningen och sammanjämkningen av de tjänster som tillhandahålls för personer med vittomfattande servicebehov inte kan omsättas i praktiken av landskapet så är det i allmänhet mycket osannolikt att dessa personer skulle ha kunskapen om att själva göra denna samordning. Vissa klientgrupper samordnar idag mycket av sin service, t.ex. funktionshindrade, och för dessa kan naturligtvis denna praxis fortgå.

I dagens läge produceras funktionshinderservice till betydande del av kommunala eller samkommunala aktörer. Då reformen träder i kraft kommer denna serviceproduktion att övergå till landskapets affärsverk. Det är troligt att en betydande del av berörda klienter kommer att önska att deras service ordnas genom personlig budget och i de fall som klienten uppfyller lagens krav är den personliga budgeten en subjektiv rättighet för klienten. För svenskspråkiga personer med utvecklingsstörning finns det på flera orter enbart en serviceproducent, Kårkulla samkommun. På de mindre orterna finns det inte utrymme för flera producenter då marknaden är liten. Till denna del innebär bestämmelsen i praktiken att landskapen är tvungna att bolagisera åtminstone den svenskspråkiga funktionshinderservicen för att kunna möjliggöra svensk service och genom en personlig budget.

Våra kommun anser att förslaget bör ändras så att det är möjligt att få landskapets affärsverks service då servicen tillhandahålls genom personlig budget.

11. 5. Säkerställer lagutkastet en horisontell och vertikal integration av tjänsterna?

Vastaajien määrä: 1

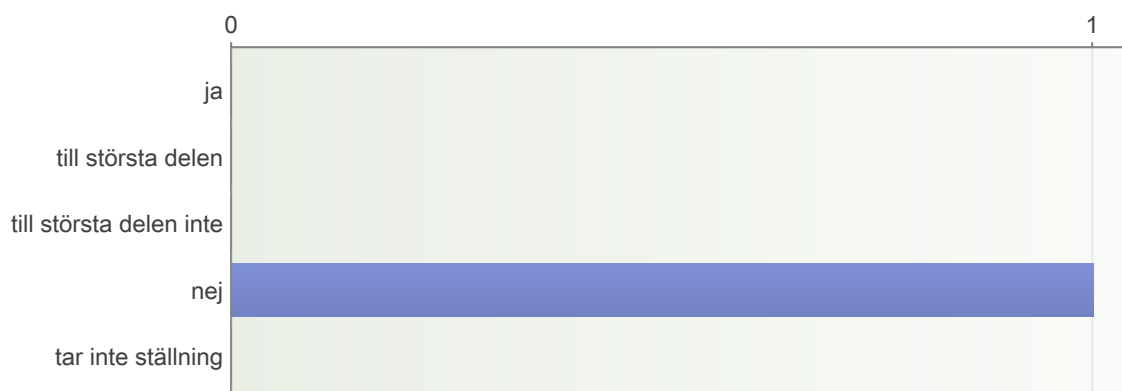
12. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Landskapet bör få producera alla de tjänster som klienten behöver för att kunna garantera en omfattande och integrerad servicestruktur för alla invånare. Vår kommun förespråkar en mera försiktig övergång till ökad valfrihet och förespråkar inte initialt att de privata serviceenheterna måste ha så stora helheter att erbjuda. Rigiditeten hämmar innovationsmöjligheterna.

13. 6. Ger förslaget landskapen tillräckliga förutsättningar att fullgöra organiseringsansvaret?

Vastaajien määrä: 1

14. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

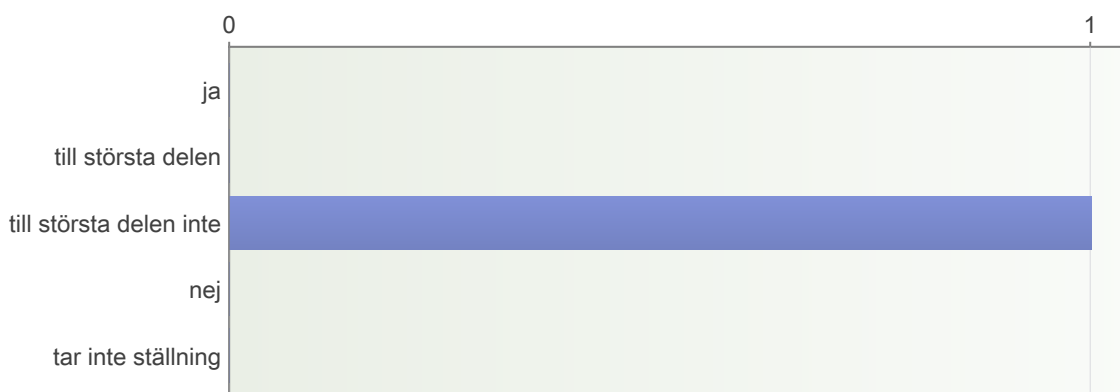
- Förslaget ger inte förutsättningar för förverkligandet av ett organiseringsansvar. Eftersom affärsverket inte kan anpassa sina utgifter i takt med användningen av kundsedlarna och personliga budgeterna, leder det här till en ineffektiv verksamhet och att landskapets kostnader tilltar.

Klienten kan också använda sig av sin valfrihet och välja ett affärsverk i ett annat landskap (§21), inte bara i valet av en enskild tjänst (§23). Då ett affärsverk i ett annat landskap får fatta beslut som anknyter till kundplanen, har det inga incitament att spara på de kostnader som klienten åsamkar det egna landskapet, vilket åter hämmar landskapets förutsättningar att bära sitt organiseringsansvar.

Hur sker debiteringen mellan landskapen, om kunden väljer ett annat landskap som serviceproducent då landskapen har olika kostnadsstruktur?

15. 7. Främjar lagutkastet en förändring av verksamhetssätten och ibruktagande av nya serviceinnovationer?

Vastaajien määrä: 1

16. Fritt formulerade kommentarer.

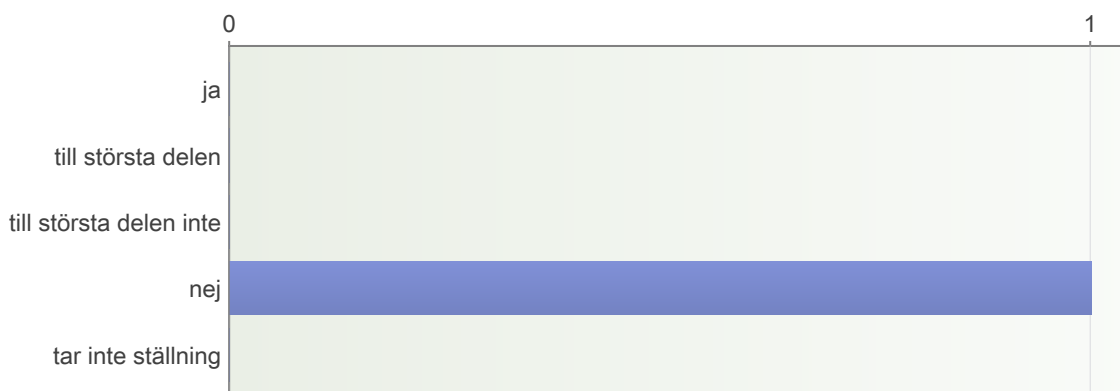
Vastaajien määrä: 1

- Om lagförslaget omsätts i praktiken kommer det sannolikt att leda till synnerligen stora förändringar i de rådande tillvägagångssätten. Frågan är också förknippad med avsevärda risker.

Innovativiteten är beroende av finansieringssystem och kvalitetskriterier som tillåter flexibilitet. Vår kommun förhåller sig tvekan till att dessa premisser uppfylls.

17. 8. Ger utkastet till valfrihetslag tillsammans med de övriga delarna av landskaps- och social- och hälsovårdsreformen tillräckliga förutsättningar för att uppnå målet att bromsa upp kostnadsökningen med 3 miljarder euro?

Vastaajien määrä: 1

18. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

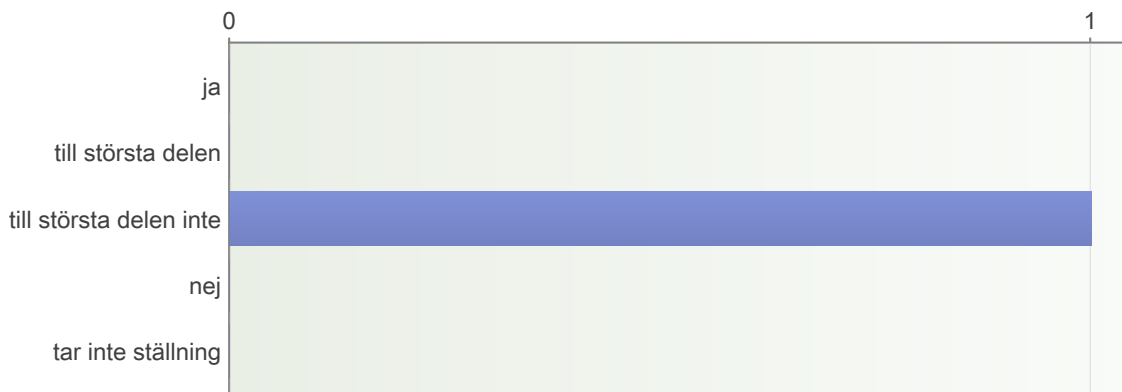
- Verkställandet av förslaget till valfrihetslag kommer att leda till en märkbar kostnadsökning, eftersom systemet föder överkapacitet. Det är också tveksamt om finansieringssystemet och nuvarande kvalitetskriterier i tillräckligt hög grad uppmuntrar till innovation. Systemet förutsätter en stor administration för att följa upp klienter, direktvalstjänster, kundsedlar och personliga budgeter. De integrerade ICT-system som skall underlätta detta existerar inte.

Ytterligare har varje individ rätt till service oberoende av tillgången till budgetmedel. I propositionsmotiven hänvisas till ställningstaganden av högsta förvaltningsdomstolen och de högsta laglighetsövervakarna, enligt vilka man inte genom budgeten kan begränsa tillgången till lagstadgade tjänster. Grundlagsutskottet vill betona betydelsen av denna synpunkt. Av 19 och 22 § i grundlagen följer att staten också för landskapens del ska se till deras finansiella förutsättningar att tillgodose de grundläggande rättigheterna.

Detta har inte beaktats i lagförslaget.

19. 9. I 3 kap. i utkastet till valfrihetslag föreslås bestämmelser om direktvalstjänster, dvs. de social- och hälsovårdstjänster för vilka kunden direkt kan välja tjänsteproducent. 9a. Tryggar de bestämmelser som gäller landskapets affärsverks produktion av direktvalstjänster (bl.a. 16 §) en jämlik tillgång till tjänster under alla omständigheter?

Vastaajien määrä: 1

20. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Landskapets affärsverk är ålagda att tillhandahålla samtliga social- och hälsovårdstjänster. För att kunna stå för vittomfattande tjänster behöver affärsverket en tillräcklig finansiering och personal. Såvitt en ansevärd del av klienterna väljer en privat social- och hälsocentral, vars verksamhetspunkter sannolikt kommer att koncentreras till tillväxtcentra, kommer det här att begränsa affärsverkets möjligheter att geografiskt tillhandahålla vittomfattande tjänster. I princip borde då affärsverket koncentrera sin verksamhet utanför tillväxtcentra. Detta är dock högst osannolikt då det bl.a. redan fungerar i befintliga faciliteter.

Ytterligare innebär dubbleringen av arbetskraft – t.ex. av läkare, vårdare – ett betydande rekryteringsproblem i stora delar av landet.

21. 9b. Är det lagstadgade tjänsteutbud för social- och hälsocentraler som det föreskrivs om i 18 § i lagutkastet ändamålsenligt till sitt innehåll och sin omfattning?

Vastaajien määrä: 1

22. Fritt formulerade kommentarer.

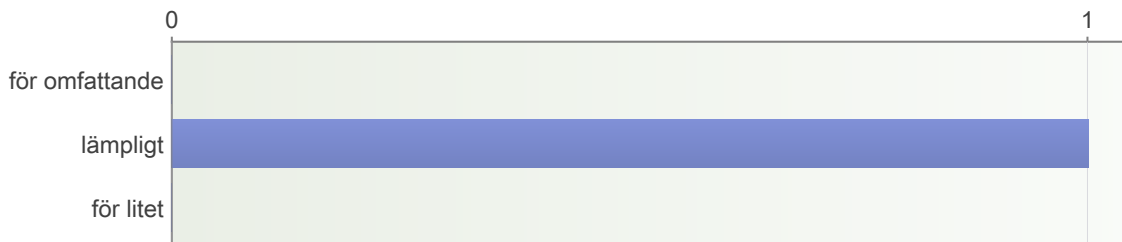
Vastaajien määrä: 1

- Specialisläkarnas mottagningskyldighet på social- och hälsocentralerna bör tas bort från förslaget för affärsverkets del.

Det här kravet skulle innebära att tyngdpunkten i specialistutbildningen avsevärt ändras.

23. 9c. Är det lagstadgade tjänsteutbud för mun- och tandvårdsenheter som det föreskrivs om i 18 § i lagutkastet ändamålsenligt till sitt innehåll och sin omfattning?

Vastaajien määrä: 1

24. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

25. 9d. Är bestämmelserna om social- och hälsocentralernas direktvalstjänster i 18 § i lagutkastet tillräckligt klara i fråga om vilka tjänster som hör till direktvalstjänsterna och vilka tjänster som inte är direktvalstjänster och produceras av landskapets affärsverk?

Vastaajien määrä: 1

26. Om inte, på vilket sätt skulle det vara ändamålsenligt att fastställa de grunder på vilka landskapen bestämmer de tjänster på primärnivå och på utvidgad primärnivå som produceras vid social- och hälsocentralerna?

Vastaajien määrä: 1

- Om inte, på vilket sätt skulle det vara ändamålsenligt att fastställa de grunder enligt vilka det närmare bestäms vilka tjänster som produceras vid social- och hälsocentralerna?

Kriterierna är relativt tydliga, men de är för rigida för att skapa en vital marknad för social- och hälsovårdstjänster. För socialtjänster innebär 18§ i förlängningen ett dubbelsystem.

27. 9e. Är bestämmelserna om mun- och tandvårdens direktvalstjänster i 18 § i lagutkastet tillräckligt klara i fråga om vilka tjänster som hör till direktvalstjänsterna och vilka tjänster som inte är direktvalstjänster och produceras av landskapets affärsverk?

Vastaajien määrä: 1

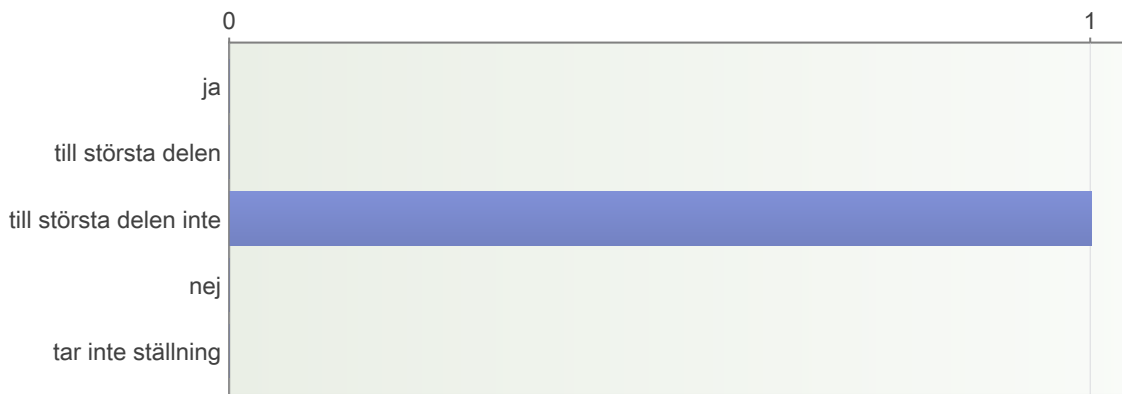

28. Om inte, på vilket sätt skulle det vara ändamålsenligt att fastställa de grunder enligt vilka det närmare bestäms vilka tjänster som produceras vid mun- och tandvårdsenheterna?

Ei vastauksia.

29. 9f. Är bestämmelserna (bl.a. 18 § och 37 §) ändamålsenliga och tillräckliga med tanke på socialvården?

Vastaajien määrä: 1

30. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Uppgiftsfördelningen och ansvarsfrågorna är diffust uttryckta. Socialvården har fått för liten uppmärksamhet i helheten. Ansvaret för socialvårdens ordnande kunde dock ligga hos landskapets affärsverk eller hos nuvarande vårdssamarbetsområden som har bredare axlar att producera tjänsterna inom socialvården, till exempel vid snabba förändringar av behov inom barnskydd eller stor andel asylsökande.

31. 10. I 4kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om kundens möjligheter att välja ett landskaps affärsverk. 10a. Ger 21 § i lagutkastet kunden ändamålsenliga möjligheter att välja affärsverk?

Vastaajien määrä: 1

32. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Möjligheten att välja ett annat affärsverk än det som finns där man bor kommer knappast att utnyttjas i någon högre grad. Då så sker har dock detta affärsverk i ett annat landskap inga incitament att spara på de kostnader som klienten åsamkar det egna landskapet.

Hur sker debiteringen mellan landskapen, om kunden väljer ett annat affärsverk som serviceproducent då affärsverken har olika kostnadsstruktur?

33. 10b. Ger 22 och 23 § i lagutkastet kunden ändamålsenliga möjligheter att välja tjänstenhet/enheter vid ett affärsverk?

Vastaajien määrä: 1

34. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Hur sker debiteringen mellan landskapen, om kunden väljer ett annat affärsverk som serviceproducent då affärsverken har olika kostnadsstruktur?

Paragraferna är mycket otydligt formulerade.

35. 11. I 5 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om användning av kundsedel för att öka kundens valfrihet. 11a. Är den kundsedel som det föreskrivs om i 24 § i lagutkastet ändamålsenlig till sitt innehåll och sin omfattning?

Vastaajien määrä: 1

36. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Punkt 8) och 10) i 24 § mom 1 som berör den specialiserade sjukvården bör tas bort från förslaget.

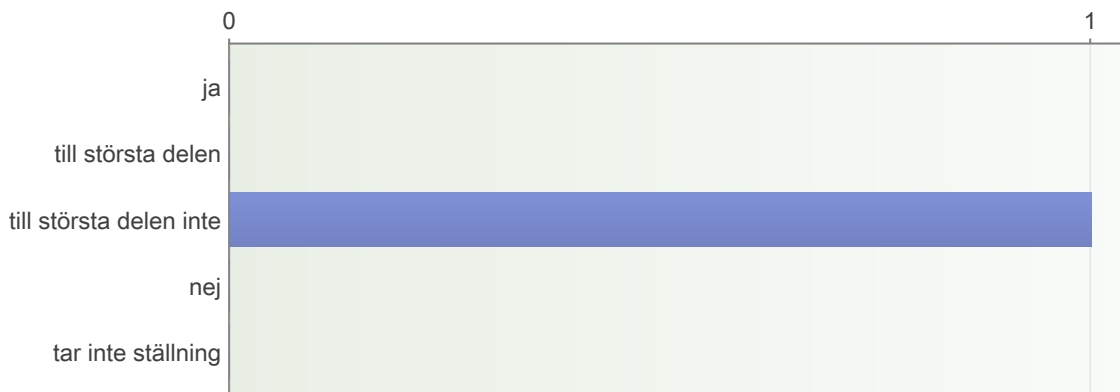
Kundsedeln omfattar nu 1/2–2/3 av sjukhusens verksamhet. En så här omfattande användning av kundsedlar grusar den specialiserade sjukvårdens servicenät och leder till en synnerligen betydande försämring av servicetillgången och -kvaliteten då den jämförs med det nu rådande läget.

Universitetssjukhus och centralsjukhus ansvarar för jourverksamheten inom den specialiserade sjukvården. Om den planerade kundsedeln ska användas för nära nog all icke-brådskande kirurgi kommer det här mycket sannolikt leda till att specialister försvinner till den privata sektorn, vilket igen skulle äventyra möjligheten att upprätthålla en jourberedskap.

Vörå kommun anser att socialvården borde finnas inom vårdsamarbetsområden vilket betyder att punkterna 1) -5) borde handhas inom befintliga vårdområden.

37. 11b. Har landskapets affärsverk utifrån de begränsningar som det föreskrivs om i 24 § 2 och 3 mom. förutsättningar att trygga tillräckliga tjänster på ett kostnadseffektivt sätt?

Vastaajien määrä: 1

38. Fritt formulerade kommentarer.

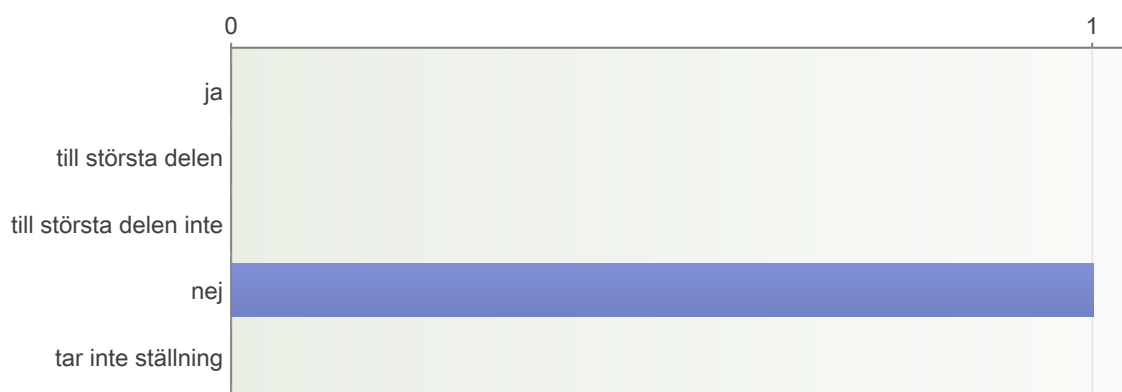
Vastaajien määrä: 1

- I lagförslaget har ansvaret för kundsedlarna ålagts landskapets affärsverk. Det är förknippat med många principiella problem om och när landskapet väljer att begränsa den skyldighet som ålagts dess affärsverk. Grundtanken är dock riktig.

De integrerade ICT-system som skall underlätta uppföljningen existerar inte.

39. 11c. Är bestämmelserna i 24 § i lagutkastet tillräckliga för att trygga ett riksomfattande och regionalt servicesystem inom den specialiserade sjukvården.

Vastaajien määrä: 1

40. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- I statsrådets förordning om arbetsfördelning och centralisering av vissa uppgifter inom den specialiserade sjukvården har man i avsevärd utsträckning minskat antalet enheter som får genomföra operationer som kräver anestesi och centraliserat verksamhet till enheter med ett åtgärdsantal som är tillräckligt för att trygga kvaliteten. Nu framför man i förslaget till valfrihetslag att privata serviceproducenter ska få tillhandahålla dessa tjänster fritt mot kundsedlar. Det här skulle leda till att affärsverkens verksamhetsvolymerna skulle sjunka i en avsevärd utsträckning, vilket antingen skulle leda till en avsevärd kostnadsstegring eller en avsevärd försämring av verksamhetskvaliteten, jourberedskapen och den övriga beredskapen. Möjligheterna att sköta situationer som kräver jour försvagas i avsevärd utsträckning, men det här gäller framförallt förmågan att bemöta undantagssituationer.

41. 11d. Är bestämmelserna om kundsedlar ändamålsenliga med tanke på kundens ställning och rättigheter?

Vastaajien määrä: 1

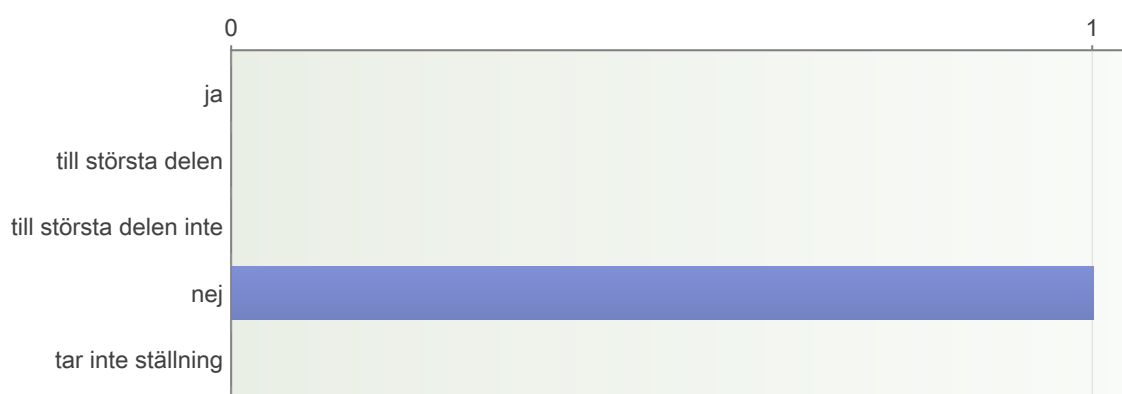
42. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Beträktat från klientens perspektiv är det inte ändamålsenligt att klienten inte kan välja landskapets affärsverk som producent av service som ges mot kundsedel. Klienten bör ha rätten att välja landskapets affärsverk som producent av tjänster som tillhandahålls mot kundsedlar.

43. 11e. Säkerställer systemet med kundsedlar att landskapet har tillräckliga möjligheter till styrning och inflytande med tanke på fullgörandet av organiseringsansvaret?

Vastaajien määrä: 1

44. Fritt formulerade kommentarer.

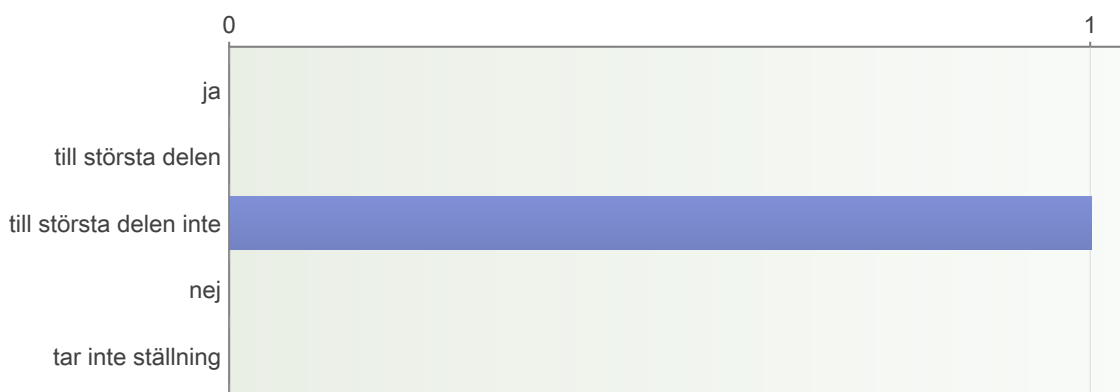
Vastaajien määrä: 1

- Ansvaret för resursallokeringen ligger enligt modellen hos landskapsfullmäktige. Det föreslagna systemet ger inga praktiska möjligheter att styra och övervaka systemet.

De integrerade ICT-system som skall möjliggöra detta existerar inte.

45. 12. I 6 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om användning av personlig budget för att öka kundens valfrihet. Ger bestämmelserna kunden tillräckliga möjligheter att påverka genomförandet av de tjänster som kunden behöver?

Vastaajien määrä: 1

46. Fritt formulerade kommentarer.

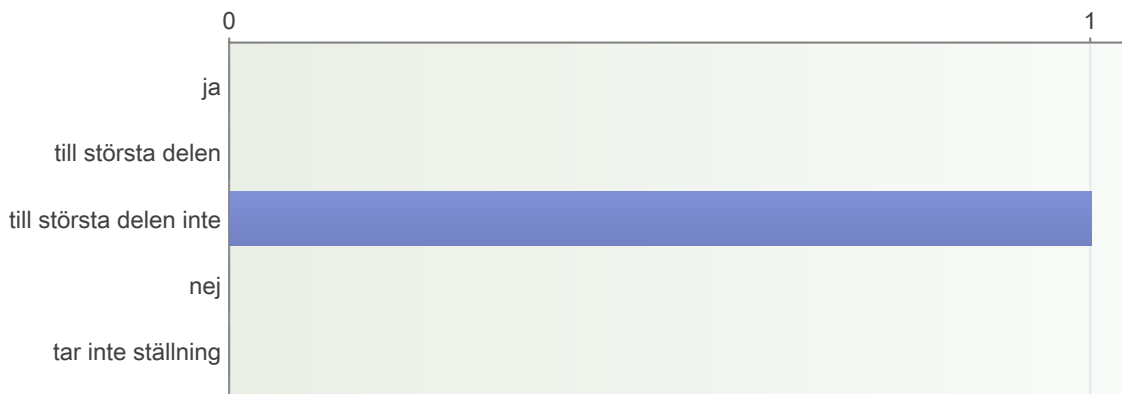
Vastaajien määrä: 1

- Enligt lagförslaget kan en klient inte anlita tjänster som tillhandahålls av landskapets affärsverk med en personlig budget. Det här begränsar klientens reella valfrihet och är också i övrigt oändamålsenligt. Den personliga budgeten omfattar en stor mängd klienter som i nuläget använder sig av tjänster som tillhandahålls av kommuner eller samkommuner och som förmodligen skulle vilja använda motsvarande tjänster då de har överförts till landskapets affärsverk. Klienten bör ha rätten att välja landskapets affärsverk som producent av tjänster som tillhandahålls mot en personlig budget.

47. 13. I 7 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om rådgivning och handledning samt bedömning av servicebehovet för kunden. I 5 § i lagutkastet föreslås dessutom bestämmelser om en kundplan som ska utarbetas för kunden. Tryggar bestämmelserna tillräckligt väl kundens rättigheter och genomförandet av tjänsterna på ett sätt som motsvarar kundens behov?

Vastaajien määrä: 1

48. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- En kundplan är något som är värt att understödjas, men kommer att utöka affärsverkets skyldigheter, samtidigt som affärsverkets disponibla ekonomiska resurser och kompetens minskar i och med bruktagningen av kundsedlar och personliga budgeter. Det här betyder att kundplanen inte nödvändigtvis kommer att kunna förverkligas i en önskad omfattning.

Grundtanken är dock riktig.

49. 14. I 8 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om förfaranden för godkännande av och avtal med tjänsteproducenterna. 14a. Är bestämmelserna om förfarandena för godkännande ändamålsenliga med tanke på målen med lagutkastet?

Vastaajien määrä: 1

50. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- I det andra kapitlet av tjänsteproducentlagen HE52/2017, till vilket man hänvisar i 39 § står det inget om att producenten ska ha en tillräcklig kompetens att producera tjänster. Det här medför att landskapet inte har några förutsättningar att låta bli att godkänna en aktör som serviceproducent som enligt landskapets bedömning inte har en tillräcklig kompetens att tillhandahålla tjänster.

Med beaktande av naturen hos den verksamhet som bedrivs inom hälso- och sjukvården borde man i tjänsteproducentlagen alltid kräva att en förhandsgranskning genomförs innan en producent införs i registret över godkända serviceproducenter.

Vörå kommun påpekar att kompetens också skall innefatta språklig kompetens, att ge service på Finlands båda nationalspråk. Av den anledningen anser Vörå kommun att orden "så långt möjligt" stryks från lagförslagets 41§ 1 mom.

Vörå kommun ser att det är nödvändigt att vidareutveckla bestämmelserna gällande förfarandet kring undantagsbestämmelsen för förpliktelsen att erbjuda service på svenska och finska. Det kommer troligen särskilt i inledningsfasen av reformens ikraftträdande att uppstå situationer där flera vårdproducenter anhåller om undantagstillstånd, men undantag enbart kan beviljas till någon eller några. Det bör i dylika situationer finnas klara regler för hur man går till väga så att den språkliga minoritetens rätt till fritt vårdval inte kringskärs.

51. 14b. Säkerställer bestämmelserna om förvaltningsbeslut och ställande av villkor (42 §) tillräckliga möjligheter att fullgöra landskapets organiseringsansvar?

Vastaajien määrä: 1

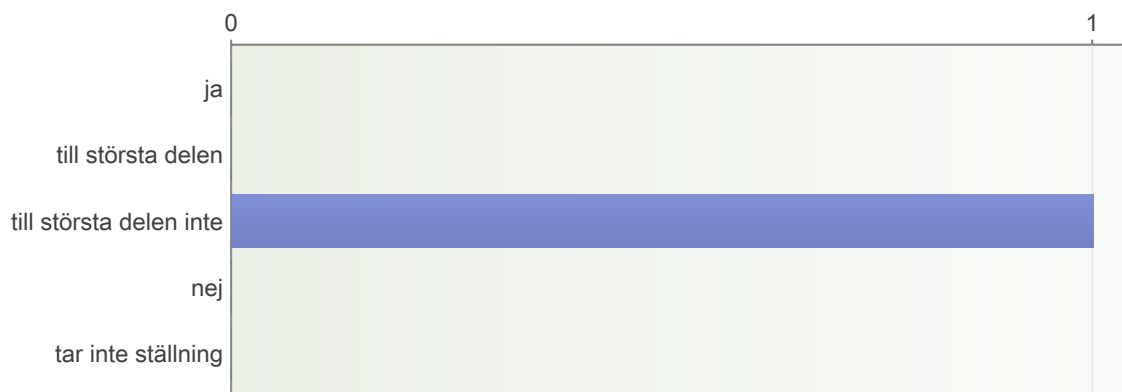
52. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Se ovan.

53. 14c. Är bestämmelserna om avtalsförfarandena ändamålsenliga med tanke på målen med lagutkastet?

Vastaajien määrä: 1

54. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

55. 15. I 9 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om tjänsteproduktionen och tjänsteproducenternas skyldigheter. Är bestämmelserna ändamålsenliga med tanke på målen med lagutkastet?

Vastaajien määrä: 1

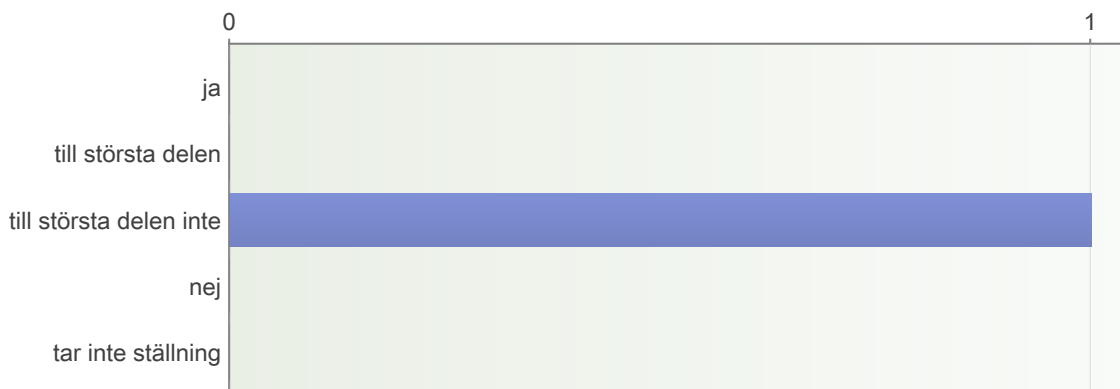
56. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Deras placering i helheten är diffus.

57. 16. I 10 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om de ersättningar som ska betalas till tjänsteproducenterna. 16a. Beaktas kundernas olika servicebehov och de kostnader som de ger upphov till i tillräcklig grad i andelen fast ersättning till social- och hälsocentralerna och de faktorer som bestämmer den?

Vastaajien määrä: 1

58. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- I lagförslaget eller i dess motiveringsdel beskriver man inte hur de faktorer som används för fastställandet av social- och hälsocentralens fasta ersättningar ska beakta de enskilda klienternas olika servicebehov. Då man nationellt velat undvika att enskilda kommuner i alltför hög grad kan påverkas av en ansamling av klienter som förorsakar exceptionellt höga utgifter, så överför man nu samma problem till privata social- och hälsocentraler eller landskapets affärsverk.

59. 16b. Är bestämmelserna om de övriga ersättningarna ändamålsenliga med tanke på målen med reformen?

Vastaajien määrä: 1

60. Fritt formulerade kommentarer.

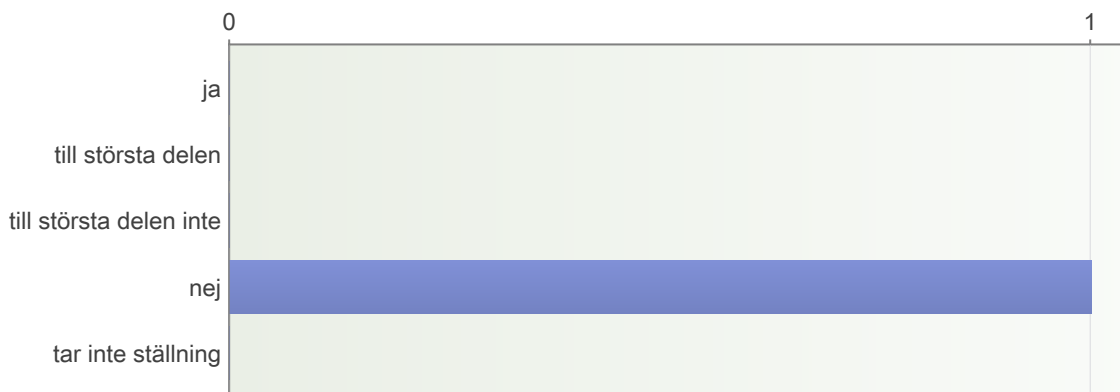
Vastaajien määrä: 1

- I 69 § 1 mom. pratar man om incitamentsbaserade ersättningar som baserar sig på kostnadseffektivitet. Dessa ser bra ut på ett teoretiskt plan men inom den offentliga sektorn är dessa mycket svåra att förverkliga på ett rättvist sätt.

Vörå kommun framhåller att ersättningen i 70§ på språklig grund är synnerligen viktig, att den används och motsvarar de reella kostnaderna som t.ex. mindre servicevolymen åsamkar.

61. 16c. Säkerställer bestämmelserna att de social- och hälsocentraler som drivs av landskapens affärsverk och de privata social- och hälsocentralerna har lika verksamhetsförutsättningar?

Vastaajien määrä: 1

62. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- I modellen bör tydligare framkomma att affärsverken i sista hand bär ansvaret för invånarnas service och att finansieringen tryggas i enlighet med det. Affärsverket bör t.ex. ha servicepunkter där det annars inte är privatekonomiskt lönsamt.

63. 17. I 12 kap. i lagutkastet föreslås bestämmelser om lagens ikraftträdande. 17a. Tryggar övergångsbestämmelserna om kundsedlar i 85 § tillgången till tjänster under övergångsfasen?
Ei vastauksia.

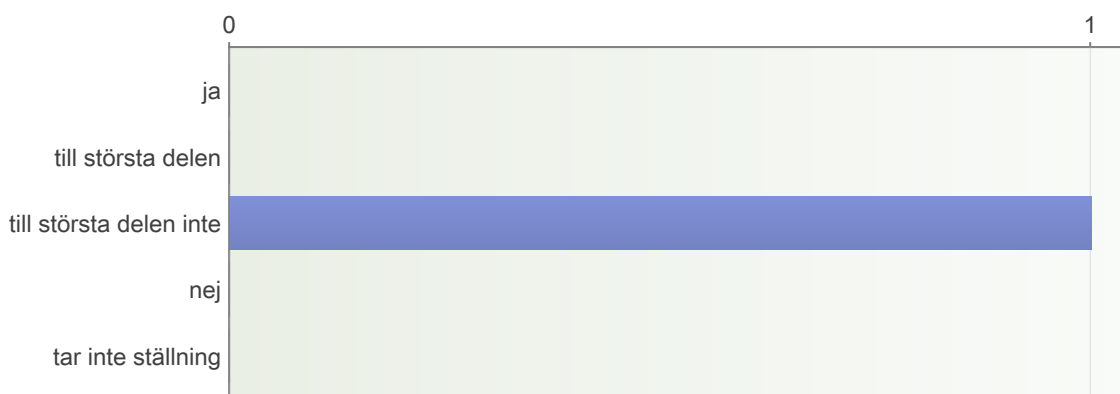
64. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Ibruktagningen av punkterna 1–7 i 24 § 1 mom. bör göras förpliktande först tidigast 1.1.2021 (landskapet kan efter egen prövning ta dessa i användning redan tidigare) och ibruktagningen av punkterna 8–11 bör förkastas helt.

65. 17b. Tryggar övergångsbestämmelserna om social- och hälsocentralerna i 86 och 88 § tillgången till tjänster under övergångsfasen?

Vastaajien määrä: 1

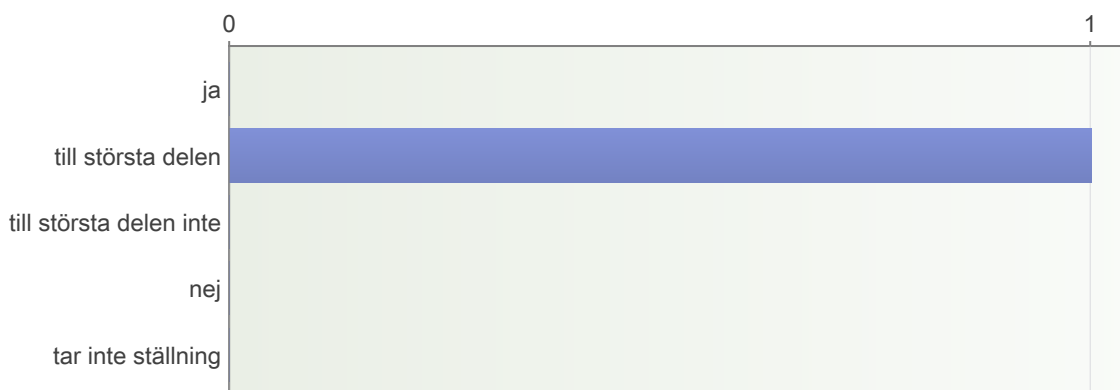

66. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

67. 17c. Tryggar övergångsbestämmelserna om mun- och tandvårdsenheterna i 87 och 89 § tillgången till tjänster under övergångsfasen?

Vastaajien määrä: 1

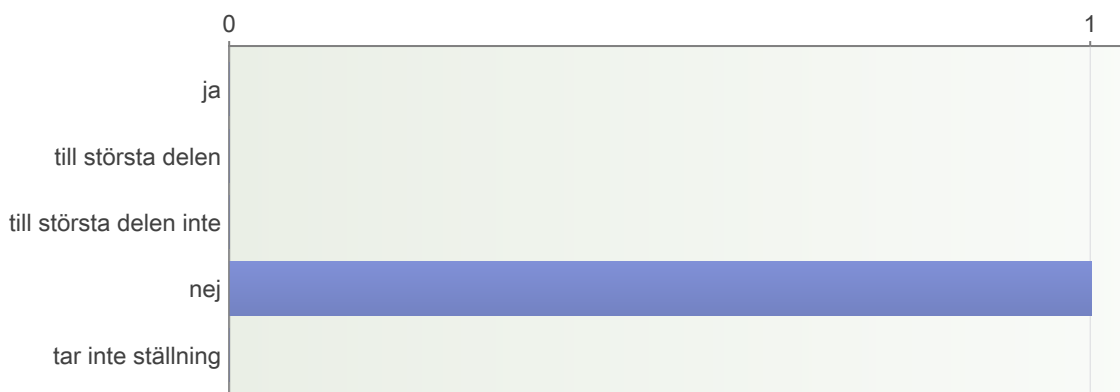

68. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

69. 17d. Tryggar lagförslaget verksamhetsförutsättningarna för privata producenter av social- och hälsovårdstjänster?

Vastaajien määrä: 1

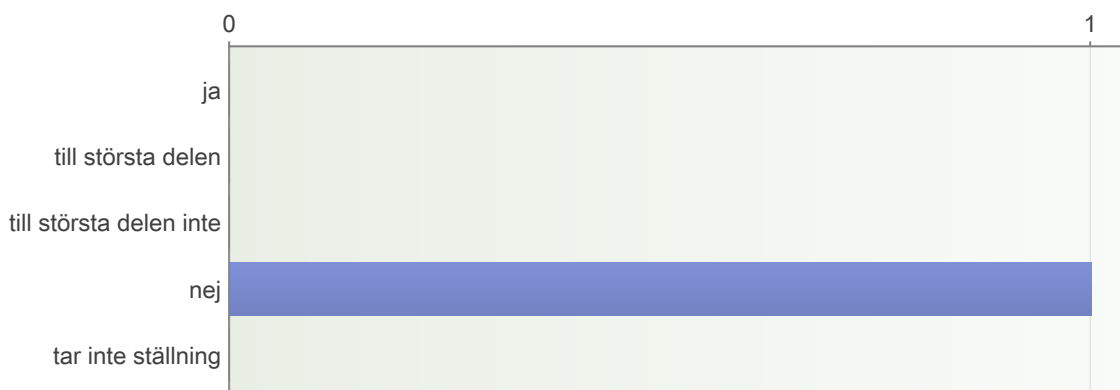
70. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Det föreslagna systemet är inte tillräckligt flexibelt för de privata producenterna. Det gynnar för ensidigt de som redan nu är stora och det är svårt att se hur nya aktörer i ett senare skede kunde fylla alla nödvändiga kriterier. Därför förespråkar Vörå kommun en mera försiktig övergång till ökad valfrihet.

71. 17e. Ger lagförslaget små aktörer tillräckliga förutsättningar att vara tjänsteproducenter inom social- och hälsovården?

Vastaajien määrä: 1

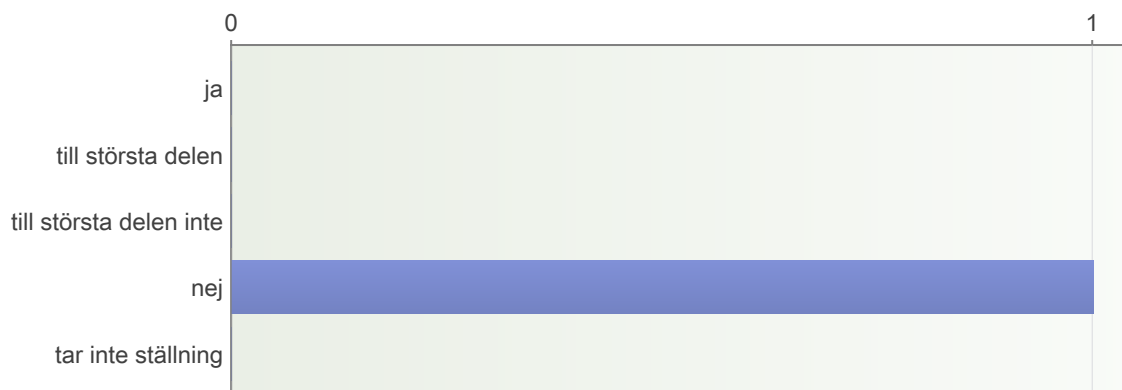

72. Fritt formulerade kommentarer.

Ei vastauksia.

73. 18. Anser ni att bedömningen av reformens konsekvenser är korrekt och tillräcklig?

Vastaajien määrä: 1

74. Fritt formulerade kommentarer.

Vastaajien määrä: 1

- Övergången är för stor på en gång. Det vore betydligt bättre att övergå till ökad valfrihet via pilotförsök i en mera begränsad omfattning. De ekonomiska riskerna är avsevärda och för glesbygden finns inga garantier att servicenheter skulle placeras där.

75. 19. Hur bedömer ni att reformen påverkar er egen organisations eller era medlemsorganisationers ställning?

Vastaajien määrä: 1

- Förslaget innebär att en avsevärd del av kommunens mest nära service – socialt arbete och äldreomsorg – flyttar bort från kommunen. Vår kommun anser att äldreomsorgen skall bibehållas i kommunens regi.

76. 20. Övriga fritt formulerade kommentarer om utkastet till regeringsproposition.

Vastaajien määrä: 1

- Det är nödvändigt att landskapet får erbjuda service mot kundsedel och personlig budget, också med tanke på rättigheten till service på landets båda nationalspråk.

De integrerade ICT-system som skall möjliggöra valfriheten för medborgarna existerar inte.

Förslaget till regeringsproposition har igen tagits fram i en brådskande tidtabell. Inga djupa konsekvensbedömningar har gjorts av förslagen, snarare så att provberäkningar som gjorts, bland annat för Nyland, bevisar att de ekonomiska resurserna inte kommer att räcka till, bland annat på grund av beräkningsgrunden kring fastigheterna.

Utgångspunkten i regeringspropositionen har varit att regeringen svarar på grundlagsutskottets påpekanden men inte på vad som är det bästa för invånarna i framtiden. Det här ser Vörå kommun som mycket beklagligt.

Vörå kommun anser att regeringen ska ha is i magen och tillsätta ett parlamentariskt organ bestående av representanter från alla riksdagspartier, som långsiktigt fram till nästa regeringsperiods slut, vilket har i uppdrag att utarbeta ett system för social- och hälsovården som är jämlikt för alla i hela landet, välförankrat och ekonomiskt hållbart.

77. 21. Specifierade förslag till ändringar i lagutkastet

Vastaajien määrä: 1

- Hela strukturen är alltför komplicerad och ogripbar och bör beredas på nytt utifrån förslagen i detta utlåtande.

22. (saknas, finns i wordversionen) Förslag till förändringar i de lagförslag som är under behandling i riksdagen angående social- och hälsovården

a. Vörå kommun anser att äldreomsorgen bibehålls i kommunens regi.

b. Kraven på landskapets social- och hälsocentraler innebär i praktiken en indirekt bolagisering, vilket betyder att de inte kan verka som en integrerad del av landskapets affärsverk.

c. Konkurrenslagstiftningen bör uppmjukas så den för offentliga serviceproducenter motsvarar den nivå som råder i de övriga EU-länderna. Offentligt ägda stödserviceaktörer i in-house ställning borde ha möjlighet att sälja centraliserade stödtjänster till sina ägare samt till direktvalsproducenter samt i ringare grad till producenter som producerar tjänster mot kundsdelar utan att detta skulle påverka deras ställning gentemot den enhet som är anknuten till upphandlingen. I dylika fall skulle en lämplig procentandel vara den andel på 20 procent av omsättningen som nämns i EU:s upphandlingsdirektiv utan den begränsning på 500 000 euro som nämns i lagen.

d. Det är nödvändigt att landskapet får erbjuda service mot kundsedel och personlig budget, också med tanke på rättigheten till service på landets båda nationalspråk.